

Výroční zpráva

Muzea T. G. M. Rakovník
příspěvkové organizace Středočeského kraje

Muzeum T. G. M.
Rakovník

2019

Obsah:

1. Úvod	str. 5
2. Charakteristika instituce	str. 6
3. Struktura organizace a personální obsazení	str. 7
4. Muzeum T. G. M. Rakovník a jeho pobočky	str. 9
4.1 Muzeum Rakovník	str. 9
4.2 Muzeum T. G. Masaryka v Lánech	str. 10
4.3 Muzeum Nové Strašecí	str. 11
4.4 Vlastivědné muzeum Jesenice	str. 12
4.5 Památník Joachima Barranda ve Skryjích	str. 13
4.6 Galerie Samson Café	str. 14
4.7 Pamětní síň Alice G. Masarykové	str. 15
4.8 Pamětní síň Jaroslava Fraňka v Nezabudicích	str. 16
5. Sbírkotvorná činnost	str. 17
5.1 Evidence sbírkových předmětů	str. 17
5.2 Inventarizace sbírek	str. 18
5.3 Digitalizace	str. 18
5.5 Konzervace a restaurování	str. 19
6. Vědecko-výzkumná a odborná činnost jednotlivých oddělení muzea	str. 20
6.1 Archeologické oddělení	str. 20
6.1.1 Hlavní činnost – zajištění archeo. památkové péče	str. 21
6.1.2 Publikační, výstavní a přednášková činnost	str. 21
6.1.3 Péče o archeologickou sbírku	str. 23
6.1.4 Výstavní činnost	str. 23
6.1.5 Doprovodné a archeo. akce pro školy a veřejnost	str. 24
6.1.6 Výukové archeologické programy pro děti	str. 24
6.2 Přírodovědné oddělení	str. 26
6.2.1 Sbírkotvorná činnost	str. 26
6.2.2 Přednášky a komentované prohlídky	str. 26
6.2.3 Výstavní činnost	str. 27
6.2.4 Projekty a akce	str. 27
6.2.5 Spolupráce s institucemi	str. 28
6.2.6 Poradenství	str. 28
6.3 Oddělení historie a společenských věd	str. 29
6.3.1 Sbírkotvorná činnost	str. 29
6.3.2 Přednášky a interaktivní ukázky	str. 30
6.3.3 Konference, semináře, vzpomínkové akce	str. 31
6.4 Oddělení informací a knihoven	str. 32

7. Činnost poboček, kulturní akce, výstavy	str. 33
7.1 Muzeum T. G. M. Rakovník	str. 33
7.1.1 Výstavy	str. 33
7.1.2 Kulturní akce	str. 34
7.2 Muzeum T. G. Masaryka v Lánech	str. 37
7.2.1 Výstavy	str. 38
7.2.2 Kulturní akce	str. 38
7.3 Vlastivědné muzeum Jesenice	str. 39
7.3.1 Výstavy	str. 40
7.3.2 Přednášky	str. 40
7.3.3 Kulturní akce	str. 40
7.4 Muzeum Nové Strašecí	str. 41
7.4.1 Výstavní činnost	str. 41
7.4.2 Kulturní akce, přednášková činnost a doprovodné akce	str. 42
7.4.3 Spolková činnost	str. 45
7.4.4 Sbírkotvorná a badatelská činnost	str. 47
7.4.5 Doplnková činnost	str. 48
7.5 Putovní výstavy	str. 48
8. Edukační činnost	str. 49
8.1 Edukační činnost – školy a mládež	str. 49
8.2 Edukační činnost - senioři	str. 50
9. Spolupráce s jinými odbornými institucemi, spolky a médii	str. 52
10. Zahraniční spolupráce	str. 53
11. Zapojení do dotačních programů	str. 53
11.1 Dotace z národních zdrojů	str. 53
11.2 Dotace a finanční podpora měst a obcí	str. 53
12. Zpráva o hospodaření za rok 2019	str. 54
13. Obrazová příloha	str. 57

1. Úvod:

Jak praví notoricky známá definice od ICOM - muzeum je stálou nevýdělečnou institucí ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřené veřejnosti, která získává, uchovává, zprostředkuje a vystavuje hmotné i nehmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem výchovy, vzdělání a potěšení. Největší snahou celého týmu Muzea T. G. M. Rakovník v roce 2019 bylo tuto definici plnit ve všech jejích bodech.

Do sbírkotvorného fondu bylo získáno mnoho vzácných a zajímavých předmětů, po celý rok probíhala celková evidence, digitalizace a inventarizace a velmi důležitá byla také prezentace sbírkových předmětů spravovaných muzeem formou výstav. Z nejvýznamnějších předmětů, které obohatily sbírky muzea, můžeme jmenovat například soubor výtvarných unikátů vážících se k osobnosti T. G. Masaryka ze zámku Hluboš či busta T. G. Masaryka od O. Španiela. Tyto sbírky byly získány koupí díky finanční podpoře Středočeského kraje. Z výstav roku 2019 patřila k nejúspěšnějším např. výstava ‚Tož budeme sedlat‘ zapůjčená z Národního hřebčína v Kladrubech, výstava Výprava za Vikingy, která prezentovala unikátní archeologický nález třmenu ze Zbečna, výstava Český tarot aneb 101 let českého tarotu, výstava Betlémů s unikátní výpůjčkou Masarykova Betlému od Správy pražského hradu a mnoho dalších.

Celý rok muzeum pořádalo také tradiční kulturní akce, koncerty, přednášky, besedy a lektorské programy pro veřejnost, seniory a mládež. Významným počinem byla například připomínka židovských obyvatel města Rakovníka v Galerii Samson Café a komponované pořady k výročí sametové revoluce 1989 také v Galerii Samson.

Díky podpoře Středočeského kraje, který se podílel také na spolufinancování dotačních programů muzea, proběhlo v roce 2019 i mnoho významných investičních akcí jako byla oprava fasády muzea v Rakovníku, oprava střechy na budově knihovny muzea, oprava střechy na sídle muzea, oprava fasády Muzea Nové Strašecí či restaurování Vysoké brány. Díky městu Jesenice proběhly významné opravy i na objektu Vlastivědného muzea Jesenice.

Celkově můžeme považovat rok 2019 za úspěšný a po všech stránkách přínosný.

2. Charakteristika instituce:

Muzeum T. G. M. Rakovník, p.o. je příspěvkovou organizací Středočeského kraje se sbírkovým fondem zaměřeným na region Rakovnicka a na osobnosti jako je T. G. Masaryk, Alice G. Masaryková, Joachim Barrande a Jaroslav Franěk

Základní identifikační údaje:

Muzeum T. G. M. Rakovník, Vysoká 95, 269 01 Rakovník

IČO: 00360155

email: rakovnik@muzeumtgm.cz

internetové stránky: www.muzeumtgm.cz

Facebook: <https://www.facebook.com/muzeumtgmrakovnik/>

Pobočky a muzejní objekty:

Muzeum T. G. Masaryka v Lánech

Muzeum Nové Strašecí

Vlastivědné muzeum Jesenice

Památník Joachima Barranda ve Skryjích

Pamětní síň Alice G. Masarykové

Galerie Samson Cafeé

Vysoká brána

Pamětní síň Jaroslava Fraňka

3. Struktura organizace a personální obsazení:

Ředitelka:

- Mgr. Magdalena Elznicová Mikesková, Dis., od 1. října 2019 na mateřské dovolené

Hospodářsko-správní oddělení:

- Mgr. Kateřina Blažková, zástupce ředitelky pro výstavní síně a objekty v Rakovníku
- Ing. Petra Kopáčková, ekonomka, zástupce ředitelky pro personální a ekonomické záležitosti, od 1. října 2019 pověřena vedením instituce
- Simona Pisárová, ekonomka
- Vlasta Pavlíčková, pokladní

Oddělení historie a společenských věd:

- Mgr. Lenka Šmídová, vedoucí historického oddělení a etnograf
- Mgr. Barbora Honzíková, DiS., muzeolog
- Bc. Barbora Bednářová Šafránková, muzeolog
- Kateřina Uhrová, dokumentátorka a správce depozitáře
- Miroslava Hoblíková, dokumentátor a správce depozitáře
- Nikola Štefánková, odborný pracovník
- Petra Pulawski, dokumentátor
- Iveta Dušková, dokumentátor
- MgA. Daniela Vokounová, fotograf, restaurátor, odborný pracovník

Archeologické oddělení:

- Mgr. Kateřina Blažková, archeolog
- Mgr. Jana Bezáková, archeolog
- PhDr. Dana Stolzová, archeolog

Přírodovědné oddělení:

- Radek Remar, odborný pracovník
- Michaela Zoubková, ošetřovatelka, pěstitelka, průvodkyně

Oddělení informací a knihoven:

- Kateřina Uhrová, vedoucí oddělení
- Irena Smržová, propagační činnost

Výstavní oddělení:

- MgA. Barbora Bestová, vedoucí oddělení
- PhDr. Dana Stolzová, digitální grafika
- MgA. Daniela Vokounová, fotograf

Technické oddělení a průvodci

- Jiří Honzík, údržbář
- Miroslav Varyš, průvodce, úklid
- Vladimíra Kubičková, průvodce, úklid
- Kateřina Bílá, průvodce, úklid
- Jaroslava Čonková, průvodce, úklid
- Marcela Kubičková, průvodce, úklid
- Soňa Vágnerová, průvodce, úklid

Externí pracovníci:

Průvodcovskou činnost na objektech a pobočkách v letní sezóně, o víkendech a o svátcích zajišťovalo celkem 22 pracovníků na částečné úvazky.

Odborná stáž:

Veronika Kuchárová, Prešovská univerzita v Prešově

4. Muzeum T. G. M. Rakovník a jeho pobočky

4.1 Muzeum Rakovník

Muzeum v Rakovníku, původně městské, později okresní se od roku 2002 stalo součástí příspěvkové organizace Středočeského kraje s názvem Muzeum T. G. M. Rakovník. Rakovnické muzeum vzniklo v souvislosti s přípravami a sběry na Národopisnou výstavu československou konanou v Praze v roce 1895. Muzeum bylo slavnostně otevřeno v budově chlapecké školy 24. 7. 1898 u příležitosti 100. narozenin Františka Palackého. Po několika stěhování sbírek a expozic se v roce 1936 přestěhovalo do barokní budovy paláce plaských cisterciáků u Pražské brány, kde sídlí dodnes. V roce 1984 k němu bylo připojeno několik poboček: v Novém Strašecí, v Jesenici a ve Skryjích, v roce 1998 také Památník Jaroslava Fraňka v Nezabudicích a v roce 2003 k nim přibylo Muzeum T. G. Masaryka v Lánech. V průběhu 20. století prošly jeho expozice několika proměnami poplatnými době. V současnosti prezentuje hned několik stálých expozic od gotického suterénu po barokní mansardu se zaměřením na regionální specifika: Geologie a hornictví, Voda v krajině a rybářství (s živými zástupci ryb v několika akváriích), RAKO 1883 – 2003, Příroda Rakovnicka (s živými zástupci hadí říše v několika teráriích), Vývoj Rakovnicka od pravěku do 19. století a Bitva u Rakovníka 1620. Na nádvoří jsou v lapidáriu vystaveny původní architektonické prvky z Vysoké brány a kamenná pec z archeologického výzkumu slovanské chaty a vstupuje se odtud do Pražské brány s expozicí věnovanou Sboru rakovnických ostrostřelců. Kromě toho budova nabízí dva výstavní prostory pro krátkodobé výstavy (velká síň v mansardě a Petrovcova výstavní síň v přízemí). V průběhu roku muzeum nabízí množství doprovodných programů pro školy, přednášek, koncertů a akcí pro veřejnost: cyklus letních koncertů Nokturna, Muzeum na dvoře, Muzejní noc, Festival duchovní hudby, Soutěž o nejchutnější a nekrásnější vánočku a Vysoká brána, při níž se bohatým celodenním programem s tradičním jarmarkem každoročně zahajuje turistická sezóna ve městě.

Muzeum T. G. M. Rakovník, Nám. Obětovaných 1, 269 01 Rakovník

tel: 313 512 768; 731 449 331, e-mail: cp1@muzeumtgm.cz

Otevírací doba: po: zavřeno, út - ne 9:00 - 17:00 hodin, červenec, srpen út - ne 9:00 - 18:00 hodin

4.2 Muzeum T. G. Masaryka v Lánech

Myšlenka vzniku muzea, které by se věnovalo osobnosti T. G. Masaryka, vznikla u lánských občanů již po smrti prvního československého prezidenta, bohužel konkrétnější podobu mohla tato myšlenka získat až po roce 1989. Právě díky iniciativě lánských občanů začala idea muzea postupně dostávat formu a tvar. Postupně vznikla nadace pro vybudování muzea, byl vytipován vhodný objekt a začalo se s přestavbou. Budovu muzea v roce 1998 převzalo jako svou významnou pobočku tehdy Okresní muzeum Rakovník. Muzeum se podařilo postupně dobudovat a dne 7. března 2003 bylo slavnostně otevřeno.

V současné době muzeum nabízí návštěvníkům expozice mapující jak osobnost T. G. Masaryka a jeho rodinu, tak i období, ve kterém žil. V prvním patře muzea jsou vystaveny především osobní předměty T. G. Masaryka i členů jeho rodiny. Návštěvníci mohou více nahlédnout do soukromí Masarykovy rodiny, poznat jaká byla jejich oblíbená jídla nebo záliby. Významná část expozice je věnována období první světové války, především československým legiím a vzniku Československé republiky. Zmapován je i pobyt T. G. Masaryka na zámku v Lánech včetně informací, jak probíhal Masarykův všední den. Druhé patro muzea prezentuje období let 1918 – 1938 známé jako období první republiky a novou část expozice nazvanou Prezident odešel, která interaktivním způsobem ukazuje období těsně po smrti prezidenta T. G. Masaryka a etapy, které následovali.

Muzeum pořádá také krátkodobé výstavy a kulturní akce. K nejvýznamnějším patří tradiční akce Den s T. G. M. a Masarykova vatra. Prostory muzea jsou bezbariérové, přizpůsobené rodinám s malými dětmi i cyklistům. Návštěvníci mohou využít muzejní kavárnu.

Muzeum T. G. Masaryka v Lánech, Zámecká 197, 27061 Lány

tel.: 313511209, mobil: 602254289, e-mail: lany@muzeumtgm.cz

Otevírací doba: po – zavřeno; květen – říjen úterý – neděle 9.00 – 17.00;

listopad – duben úterý – neděle 9.00 – 16.00

4.3 Muzeum Nové Strašecí

Muzeum Nové Strašecí leží ve východní části okresu Rakovník asi 40 km západně od Prahy. Instituce muzea v Novém Strašecí je se svým rokem založení 1894 nejstarší takovou institucí v regionu. Sbírky se zprvu nacházely na radnici a později v nové budově okresního domu. V roce 1942 se stěhovaly do budovy bývalé školy u kostela, kde byly zpřístupněny v roce 1943 a kde je sídlo muzea dodnes. Od roku 1984 je pobočkou Muzea T. G. M. Rakovník. Jeho hlavní zaměření je dáno sbírkovým fondem a dvěma stálými expozicemi: Expozice venkova a Keltové na Novostrašecku. Expozice Keltové na Novostrašecku vznikla v roce 2007 podle scénáře přední české archeoložky a specialistky na dobu laténskou PhDr. Natalie Venclové jako připomenutí evropsky významných keltských lokalit v okolí města. V první řadě prezentuje příběh nález slavné opukové hlavy Kelta u valového areálu u Mšeckých Žehrovic. Expozice zahrnuje repliky keltského obydlí, model valového areálu, hrnčířské pece, železářské huti nebo dílny na výrobu švartnových šperků, což je specifikum této oblasti, která je běžně archeology nazývána jako industriální oblast keltské Evropy ve 3. století př. n. l.. Etnografická expozice venkova se snaží přiblížit moderním trendům současného muzejnictví a názornější formou s možností vlastního vyzkoušení konkrétního jevu blíže nastínit naši minulost. Za pomoci originálních sbírkových předmětů i replik se zde návštěvníci seznamují s běžnými činnostmi i s vybranými řemesly našich předků provozovanými především na venkově. Muzeum disponuje ještě jednou výstavní síní pro krátkodobé výstavy místních umělců a výstavy muzejního charakteru. Pravidelně muzeum nabízí doprovodné programy pro školy, pořádá přednášky, soutěže (O Velikonočního beránka), adventní koncerty a akce pro veřejnost, mezi nimiž si největší oblibu získal Den s Kelty, kterým si každoročně připomínáme výročí nález opukové hlavy Kelta. V prostorách muzea se nachází i knihovna s badatelnou pro prezenční výpůjčky. Knihovna má regionální i všeobecný charakter a obsahuje cca 7 300 knih a časopisů.

Muzeum Nové Strašecí, U Školy 123, 271 01 Nové Strašecí

4.4 Vlastivědné muzeum Jesenice

Vlastivědné muzeum Jesenice bylo založeno roku 1959. Předcházet mu dětský vlastivědný a vodácký kroužek Havana pod vedením Karla Nebeského a Karla Fibigera. Tento spolek, přejmenovaný krátce nato na kroužek archeologický, začal sbírat artefakty z jesenické minulosti a zkoumat místní historii. Nově zřízené muzeum vzniklo v komplexu staré školy a přilehlého městského hotelu.

Muzeum patřilo původně městu Jesenice, až od roku 1991 je pobočkou Muzea T. G. M. Rakovník. V tomto roce bylo také přestěhováno do dnešních prostor. Budova na okraji náměstí, ve které se muzeum nachází, byla postavena v roce 1840 jako měšťanský dům. Po válce zde sídlily národní výbor a knihovna.

První stálá expozice byla slavnostně otevřena v roce 1997. Tato expozice dokumentuje historický i vlastivědný vývoj a hospodářský i kulturní rozvoj regionální historie od počátku 10. století do 19. století. Dnes zde můžete spatřit jak historické sbírky, tak i rozsáhlou expozici flory a fauny Přírodního parku Jesenicka.

Ve stálé expozici jsou pravěké a středověké nálezy z okolí. Naším nejvýznamnějším exponátem je Tleský poklad, nalezený v roce 1962 již zmiňovaným kroužkem Havana. Jedná se o skleněné kroužky z černého a zeleného skla, které zřejmě ve středověku nahrazovaly drobné platidlo. Také zde máme expozici starých řemesel, selskou jizbu a expozici lékárny s původním vybavením lékárny, která je v Jesenici od 1843.

Dále se v budově nachází tři výstavní sály, dva menší a jeden větší, kde se prezentují na výstavách nejen regionální umělci, ale i výrobky místních škol, konají se zde přednášky, koncerty a doprovodné programy pro děti. Na nádvoří a zahradě muzea se pořádají kulturní akce. Další informace a aktuální otevírací doba na stránkách muzea.

Vlastivědné muzeum Jesenice, Oráčovská čp. 15, 270 33 Jesenice

Tel. 313 599 359, e-mail: jesenice@muezumtgm.cz

Otevírací doba:

Pondělí zavřeno; Út – Pá 8:00 – 15:30; so 8:00 – 12:00, ne 13:00 – 17:00

4.5 Památník Joachima Barranda ve Skryjích

Památník Joachima Barranda ve Skryjích začal vznikat záhy po Barrandově smrti v roce 1883, kdy se výzkumem prvohorní fauny v okolí Skryjí zabývala řada profesionálů i amatérů. V hotelu jednoho z nich, Antonína Šindlera, vznikla první veřejná expozice skryjské prvohorní fauny. Tato poměrně rozsáhlá sbírka byla později umístěna ve škole a následně po vědeckém zhodnocení J. Němcem byla vytvořena expozice v budově bývalé Kampeličky ve Skryjích. V roce 1984 se stala pobočkou rakovnického muzea a v roce 1997 byla přenesena a zpřístupněna v budově bývalé školy. Základem památníku je Paleontologická a geologická expozice v prvním patře, která obsahuje množství paleontologických nálezů prvohorní fauny z okolí Skryjí a Týřovic a horniny typické pro skryjsko-týřovické kambrium. Zajímavostí je ukázka možného vzniku zkamenělin či model ontogenetického vývoje trilobita *Sao hirsuta*, který proslavil Skryje v celém světě. Vše je doplněno obrazovými materiály, informačními panely, fototapetami a modely prvohorních živočichů, zaujmou však také osobní přístroje J. Barranda. V přízemí budovy vznikla v roce 2011 expozice Týřov známý i neznámý. Zřícenina tohoto unikátního hradu ze 13. století se nachází na skále nad řekou Berouňkou cca 3km severovýchodně od Skryjí. K vidění jsou kromě modelu také nálezy z dlouholetých archeologických výzkumů v roce 2012 zesnulého Prof. Tomáše Durdíka. Součástí skryjského muzea je také oddíl věnovaný životu na venkově na konci 19. a na počátku 20. století. Fotografie venkovských roubených obytných domů i hospodářských stavení (stodoly, sýpky, špýchary) ze Skryjí a okolí dokumentují ukázku lidové architektury zdejšího kraje a místnost upravená jako kuchyně představuje ukázku bydlení na venkově s nábytkem, textiliemi, nádobím a doplňky, které pamatují naše babičky a prababičky. V Památníku Joachima Barranda začíná geologická zážitková stezka Po stopě trilobita.

Památník J. Barranda, 270 42 Skryje 68.

Tel.: 313 516 226, e-mail: priroda@muzeumtgm.cz, tel.: 733 642 151,

Otevírací doba:

Středočeský kraj

Muzeum T. G. M. Rakovník – příspěvková organizace Středočeského kraje
Vysoká 95, 269 01 Rakovník, tel.: 313 516 226 rakovnik@muzeumtgm.cz www.muzeumtgm.cz

po – zavřeno, říjen - duben: út - ne 8.30 - 15.30 a květen, červen, září: út - pá na požádání;

květen, červen, září: so, ne 9.00 - 17.00; červenec, srpen: út - ne 9.00 - 17.00

4.6 Galerie Samson Café

Galerie Samson Café je nekuřácká kavárna s možností nákupu drobných předmětů a zároveň výstavním prostorem pro krátkodobé výstavy menšího rozsahu převážně regionálních výtvarníků, literární a hudební autorské večery, autogramiády a prezentační akce Muzea T. G. M. Rakovník. Objektu dala jméno rodina Samsonů, která ve městě žila v 16. a 17. století a jejíž členové zastávali v Rakovníku významné úřady. Dům patří k nejstarším městským dochovaným stavbám. Při opravách v průběhu 20. století byla na domě odkryta renesanční sgrafita znázorňující výjev ze života biblického Samsona. Dochovaná výzdoba a architektura interiéru svědčí o renesančním původu přední části budovy. Sgrafity bylo ve městě zdobeno více domů (na náměstí a v Trojanově ulici), ale veškerá výzdoba kromě této jediné byla zničena ve 2. polovině 19. století. Muzeu jej město pronajímá od roku 2001 ke kulturnímu využití. V roce 2013 byla v Galerii Samson Café pro tvořivé děti v jedné místnosti otevřena dětská herna s dílnou, kde si děti pod dohledem rodičů, případně skupiny dětí na objednání pod dohledem lektorky, mohou vytvářet dekorační předměty podle vzorů vystavených děl či vlastní fantazie. K tematickým výstavám jsou také vyhlašovány workshopy a tvořivé dílny pod vedením lektora pro veřejnost.

Galerie Samson Café, V Brance 233, 269 01 Rakovník

tel.: 313 51 62 30, e-mail: rakovnik@muzeumtgm.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

po - pá 9.00 - 17.00 hodin, so, ne – zavřeno

4.7 Pamětní síň Alice G. Masarykové

Pamětní síň je spravována lánskou pobočkou muzea. Byla otevřena v roce 2002 na paměť zakladatelky a první předsedkyně Československého červeného kříže Alice G. Masarykové. Expozice je zaměřena především na život a práci Alice G. Masarykové, která nechala domek čp. 200 postavit v roce 1928 na vlastní náklady pro místní skupinu Československého červeného kříže. Domek zároveň sloužil jako vzorný sociální dům pro matky s dětmi.

Pamětní síň Alice G. Masarykové je otevřena celoročně. Mimo sezonu zde provází stálí zaměstnanci Muzea T. G. Masaryka v Lánech, které je vzdáleno pouhých 200 m od Pamětní síně A. G. Masarykové. V sezoně je průvodcovská služba zajištěna brigádníky. Mezi nejčastější návštěvníky Pamětní síně patří především školní výpravy, výpravy seniorů a rodiny s dětmi.

Budova byla původně ve vlastnictví Českého červeného kříže, který neinvestoval do investičních oprav budovy, a ta bohužel postupně chátrala. Naštěstí byl objekt v roce 2017 zakoupen Středočeským krajem. Tím se otevřela možnost využít na rekonstrukci objektu. Během roku 2019 tak probíhala příprava na vyhlášení výběrového řízení dodavatele pro rekonstrukci objektu.

Otevírací doba:

Objekt je uzavřen z důvodu plánované rekonstrukce

4.8 Pamětní síň Jaroslava Fraňka v Nezabudicích

Idea vzniku Pamětní síně Jaroslava Fraňka v Nezabudicích vznikla v roce 1997, kdy byla na restauraci Rozvědčák u řeky Berounky slavnostně odhalena pamětní deska věnovaná tomuto významnému nezabudickému rodákovi a zakladateli nejen tohoto hostince, ale především tradice místa, které je dodnes oblíbeným turistickým cílem vodáků i pěších turistů obdivujících krásy Křivoklátska. Při této slavnostní příležitosti byla v nezabudické hospodě U Jindřicha otevřena krátkodobá výstava, která prezentovala dokumenty týkající se života Jaroslava Fraňka a která byla podnětem k dohodě mezi Obecním úřadem v Nezabudicích a rakovnickým muzeem o vybudování pamětní síně v místnosti obecního úřadu. Pamětní síň Jaroslava Fraňka v Nezabudicích byla slavnostně otevřena v roce 1998. Jejím základem se staly předměty z pozůstalosti Jaroslava Fraňka, darované muzeu ze soukromé sbírky. Jako legionář se Franěk v 1. světové válce účastnil bitvy u Zborova, kde utrpěl zranění, kvůli kterému by poslán zpět do vlasti. Právě tehdy postavil Hostinec U Rozvědčíka, který se na nějakou dobu stal také víkendovým útočištěm rodiny spisovatele Oty Pavla. Za 2. světové války se Franěk aktivně zapojil do protinacistického odboje a na svém pozemku i v hostinci ukrýval zbraně, za což byl v roce 1. 7. 1943 nacisty popraven. V roce 1999 získalo muzeum část Fraňkovy korespondence, která obsahuje také jeho poslední dopis před popravou a kapesník vyšíváný ve vězení.

Obecní úřad Nezabudice, Nezabudice 68, 270 23 Nezabudice

Kontakt: tel. 313 51 62 30, 731449322

Otevírací doba:

červenec - srpen: sobota - neděle, 10.00 - 17.00 hod., ostatní dny na zavolání

5. Sbírkotvorná činnost

Muzeum T. G. M. Rakovník spravuje sbírku evidovanou v centrální evidenci sbírek pod číslem MRV/002-05-13/245002. Sbíрка je rozdělena na podsbírky – č. 21 fotografie, filmy, videozáznamy a jiná obrazová nebo zvuková média, č. 19 písemnosti a tisky, č. 20 negativy a diapositivy a č. 25 podsbírka Rakovník, podsbírka Lány, podsbírka Nové Strašecí a podsbírka Jesenice.

5.1 Evidence sbírkových předmětů

K 31.12.2019 eviduje Muzeum T. G. M. Rakovník včetně poboček celkem 32.995 sbírkových předmětů. Počet nových zaevidovaných sbírkových předmětů za rok 2019 je 797.

Po celý rok průběžně pokračovala kontrola zápisů v kartách (II. stupeň evidence) a kontrola zápisů ve sbírkotvorném programu PRO MUZEUM od firmy Bach.

Průběžně probíhalo také doplňování zápisů do Centrální evidence sbírek a doplňování změn v CES do přírůstkových knih (I. stupeň evidence), katalogizačních karet (II. stupeň evidence) a do PC (aplikace Bach) včetně fotodokumentace sbírkového fondu.

Po celý rok se uskutečňovala aktivní metodická spolupráce s pobočkami v rámci evidence sbírkového fondu (průběžné schůzky, návštěvy depozitářů, spolupráce při inventarizaci).

5.2 Inventarizace sbírek

Inventarizace sbírek v roce 2019 proběhla v uvedených datech v jednotlivých depozitářích:

- Ve dnech 26. 8. - 30. 8. 2019 proběhla v Muzeu T. G. M. Rakovník inventarizace části sbírkového fondu – **sbírka numismatiky** (mince, bankovky, pečetidla, razítka, odznaky, medaile). Celkem bylo kontrolováno – **1 503 inventárních čísel**. (tj. **11 %** z celkového počtu sbírkových položek Muzea T. G. M. Rakovník k 30. 8. 2019).
- Ve dnech 2. 9. - 30. 9. 2019 proběhla v **Muzeu Nové Strašecí** (pobočka Muzea T. G. M. Rakovník) inventarizace části sbírkového fondu. Celkem bylo zkontrolováno **3263 přírůstkových čísel** (113 protokolárně vyřazených), tj. cca **61 %** z celkového počtu **5387 přírůstkových čísel** ke dni 30. 9. 2019 ze sbírkového fondu muzea Nové Strašecí.
- Ve dnech 1. 11. – 14. 11. 2019 proběhla v Muzeu T. G. M. Rakovník inventarizace části sbírkového fondu. Prováděla se kontrola **přírodovědné sbírky** ve Vlastivědném muzeu Jesenice a v Památníku J. Barranda ve Skryjích. Bylo zkontrolováno **271 přírůstkových čísel** (tj. **2 %** z celkového počtu evidovaných sbírkových položek v přírůst. knihách ke stavu na konci roku 2018 – tj. z 14 008 P. č.).

Ze sbírkového fondu Muzea T. G. M. Rakovník prošlo revizí **13%** z celkového počtu evidovaných sbírkových položek (přírůstkových čísel).

5.3 Digitalizace

Rok 2019 se nesl především ve znamení jubilejního výročí sametové revoluce, a proto byla výraznější pozornost věnována dokumentům z revolučního a polistopadového manifestačního dění v zemi. U této příležitosti muzeum získalo ke zpracování a zařazení do archivu mnoho tematických dokumentů - plakátů, manifestů, dobových fotografií či volebních letáků rakovnického kraje. Digitalizováno tak bylo 150 souborů, z nichž polovina představuje reprodukce originálních předloh.

V průběhu roku byly také průběžně digitalizovány nezpracované fotografické dokumenty z archivu za účelem připravované výstavy z pozůstalosti rakovnického fotografa Karla Koubka. Výstava by měla být koncipována jako interaktivní prezentace díla Karla Koubka s vystavením průřezu jeho tvorby od autorských fotografií výtvarného pojetí, deníkových záznamů kulturních evropských památek zaznamenávaných na skleněné diapositivy či fotografie užitého umění. S realizací

projektu se počítá cca do dvou let.

V roce 2019 byly také podrobněji zpracovány a zdigitalizovány materiály získané při budování nové expozice v Muzeu T. G. Masaryka v Lánech v roce 2018.

5.4 Konzervace a restaurování

V roce 2019 pokračovala konzervace a restaurování vybraných předmětů fotografického fondu muzea. V další etapě tak byly restaurovány především albuminové a želatinové fotografie. Zároveň bylo řešeno nové adekvátní uložení v archivních obálkách a ochranných boxech.

6. Vědecko-výzkumná a odborná činnost jednotlivých oddělení

6.1 Archeologické oddělení:

Archeologické oddělení v roce 2019 fungovalo nadále ve tříčlenném složení.

V roce 2019 bylo dozorováno 104 staveb. Kromě staveb fyzických osob bez investičního záměru rodinných domů, garáží, vrtaných studen apod. (48) se oproti předchozímu roku enormně navýšil počet dozorů staveb s investičním záměrem (56). Nadále pokračovaly monitoring a průzkumy lesní těžbou a zemědělskou orbou narušovaných lokalit, které přinesly nové významné nálezy.

Výstavní činnost oddělení byla naplněna putováním 3 spoluautorských výstav po muzeích ČR (Neuvěřitelný svět prvních zemědělců, Ve stínu Impéria. Germáni a doba římská na Rakovnicku a Rakovnicko – krajina lovců a sběračů aneb Zaniklý svět aurignacienu 40 – 35tis. př.n.l.). Kromě toho se oddělení spoluautorky podílelo na realizaci dalších 4 výstav: Výpravy za Vikingy, Keltské železářství ve spolupráci s Oblastním muzeem v Lounech, Mrtví jdou za sluncem v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy a Zrození bronzů pro Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích.

V počtu lektorovaných doprovodných archeologických programů pro školy i pro veřejnost vzhledem k zaměření celoročního výstavního plánu na připomínku 30. výročí Listopadu 1989 došlo k jejich mírnému omezení. Přednášková a publikační činnost byla standardně hojná a ohlas byl tradičně zaznamenán u naučných vycházek pro veřejnost a pro školy. Na základě žádosti z řad veřejnosti byly vystaveny 2 odborné posudky a vedena jedna ročníková práce na GZW Rakovník.

Oddělení se nadále aktivně podílí na získávání finančních prostředků nejen na vlastní výstavní a výzkumné projekty v grantových řízeních a zajišťováním sponzoringu, ale také na pořádání doprovodných akcí k výstavám a expozicím (pravidelné programy pro školy, Cesta do pravěku ve Vlastivědném muzeu Jesenice, Den s Kelty v Muzeu Nové Strašecí) a velkých celomuzejních akcí pro veřejnost

(Muzejní noc, Adventní svícení, Den s TGM, Příměstský tábor, Vysoká brána).

6.1.1 Hlavní činnost – zajištění archeologické památkové péče

- na 48 stavbách rodinných domů a dalších neinvestičních stavebních akcích byly provedeny záchranné archeologické výzkumy formou dohledu a zajištěna související agenda: vyjádření ke stavebním řízením, expertní listy ke kolaudacím, investorské a nálezové zprávy, vyúčtování Stř. kraji, výkaz do databáze AMČR
- z 56 investory hrazených ZAV byly dokumentovány pozitivní situace na 3 stavbách formou dozoru (např. fotodokumentace druhotných zásypů apod.)
- povrchový průzkum a monitoring nemovitých památek: zaniklá středověká tvrz v k.ú. Vrbice, paleolit na říční terase v k. ú. Městečko u Křivokláta, výšinné eneolitické sídliště v k. ú. Sýkořice
- ve spolupráci s badateli a odborníky byl realizován monitoring, terénní průzkumy a povrchové sběry pomocí detektorů kovů ohrožených lesních lokalit a orbou ohrožených lokalit v k. ú. Kolečovice, Chrástany, Kněževes, Mšec, Přílepy, Senomaty, Kozojedy (hradiště Dřevíč), Branov (hradiště Propadený zámek) a Rakovník (okolí reduty bojiště 1620)
- účast na odborné archeologické komisi na lokalitě Vlčí vrch (k. ú. Bílenec)
- podnět a účast na místním šetření na kulturní památce Reduta na Kokrdech – ve spolupráci s Odborem kultury MěÚ Rakovník a Městské lesy Rakovník a.s.
- odborná spolupráce na zpracování výsledků záchranného archeologického výzkumu nového úseku dálnice D11
- aktivní účast na činnosti Středočeské archeologické komise při ArÚ AV ČR, v.v.i. v Praze

6.1.2 Publikační a přednášková činnost

Publikační činnost:

Muzeum T. G. M. Rakovník – příspěvková organizace Středočeského kraje
Vysoká 95, 269 01 Rakovník, tel.: 313 516 226 rakovník@muzeumtgm.cz www.muzeumtgm.cz

Blažková, K.: redakce Věstníku Muzejního spolku královského města Rakovníka + článek s L. Šmídovou Novodobé archeologické výzkumy rakovnického muzea začaly před 30 lety

Blažková, K.: Povrchový průzkum v místě kiosku V Annamu, In: Mayerová, R. – Krško, J. (eds.) Otázky z historie III. Subkultura trampingu ve světle vědeckého výzkumu. Sborník z konference 26. – 27. 4. 2017, Muzeum T. G. Masaryka v Lánech

Blažková, K. – Stolzová, D. – Bezáková, J.: Archeologické výzkumy na území Středočeského regionu v roce 2018 Muzeum T. G. M. Rakovník, p.o.. Středočeský vlastivědný sborník 36, 148-157.

Bezáková, J. – Blažková, K.: T. G. M. podporovatel archeologie. Sborník z konference Dejiny československej archeológie, Bratislava, katedra archeologie FF UK.

Vavřík, D., Knauber, K., Urbanová, D., Kumpová, I., Blažková, K. Šámal, Z.: Unveiling magic from the middle ages: tomographic reading of a folded lead amulet from Dřevíč fortress (Czech Republic). Archaeological and Anthropological Science, Springer Nature

Zaměření Jarního vzdělávacího cyklu na středověkou archeologii:

Mgr. Jan Mařík, PhD.: Hradiště Libice ve světle archeologického výzkumu

MgA. Jiří Krejčí: Hra na historické nástroje - jedna z cest úcty k tradici

Mgr. Jiří Košta: Militaria cizí provenience v raně středověkých Čechách - symboly moci elit

PhDr. Jiří Militký, PhD.: Počátky a starší fáze keltského mincovnictví Čechách

Prof. PhDr. Jan Klápště, CSc.: Středověký Most – specifika výzkumů středověkých měst

Přednášky a naučné vycházky:

Blažková, K. : Nález olověného amuletu z Dřevíče – Obecní knihovna Mutějovice

Blažková, K.: Středověká dehtárna v Krásné Dolině – Spolek Barbora Lužná

Blažková, K. – T. G. M. podporovatel československé archeologie – Kostelík o.s.

Blažková, K.: Archeologické výzkumy muzea za posledních 5 let – přednáška GZW Rakovník pro 1. ročníky v rámci projektového dne Geologie regionu

Blažková, K. – Bezáková, J. : Hradiště Dřevíč - vycházka v rámci MDA

Bezáková, J.: T. G. Masaryk, podporovatel československé archeologie – Obecní knihovna Mutějovice

Bezáková, J.: T. G. Masaryk, podporovatel československé archeologie – Masarykova společnost Praha

Bezáková, J.: T. G. Masaryk, podporovatel československé archeologie – Kulturní centrum Nové Strašecí

Bezáková, J.: Zaniklá řemesla v křivoklátském panství – Obecní knihovna Mutějovice

Stolzová, D.: Život prvních zemědělců (spolu s PhDr. D. Stolzem, Ph.D.) – Muzeum K. A. Polánka Žatec

Stolzová, D.: Život v pravěku – exkurze do skanzenu Březno u Loun pro 1. ročníky Gymnázia J. A. Komenského Nové Strašecí

Stolzová, D.: Odívání v pravěku – Domov seniorů v Novém Strašecí

- účast na seminářích a konferencích:

Blažková, K. – Hartl, R., Židovská minulost Rakovníka, seminář Péče o židovské kulturní dědictví, Staré purkrabství Vyšehrad

6.1.3 Péče o archeologickou sbírku

- byla průběžně digitalizována přírůstková kniha Rakovník a karty II. stupně evidence do roku 2017 do systému Bach a provedena pravidelná záloha dat – zapsáno 47 přírůstků do Přírůstkové knihy Rakovník a 122 inv. čísel

- přírůstková kniha Nové Strašecí a karty II. stupně evidence - bylo zapsáno 89 přírůstkových čísel do přírůstkové knihy Nové Strašecí (zpracováno 12 beden z depozitáře NS) a pořízena fotografická dokumentace zapsaných přírůstků.

- průběžně pokračuje fotodokumentace sbírkového fondu

- kontrola prostředí depozitářů a stavu uložení sbírek - viz zpráva vedoucí historického oddělení Mgr. L. Šmídové

6.1.4 Výstavní činnost

- prodloužení dlouhodobých zápůjček předmětů Obci Kounov, Břežany a Pavlíkov, a posterů výstavy Příběh nejkrásnější keltské hlavy Obci Mšecké Žehrovice
- zajištění putování a instalace výstav **Neuvěřitelný svět prvních zemědělců** do Regionálního muzea k. A. Polánka v Žatci a do Muzea města Ústí n. Labem, **Germáni a doba římská na Rakovnicku** do Sládečkova muzea v Kladně a **Rakovnicko – krajina lovců a sběračů aneb zaniklý svět aurignacienu 45 – 30 tis. př.n.l.** do Vlastivědného muzea Jesenice
- Petrovcova výstavní síň, **Výpravy za Vikingy** – spoluautorská výstava s L. Novákem, výpůjčka zbečenského třmenu z Národního muzea v Praze
- Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, **Zrození bronzů** – spoluautorská výstava
- Muzeum Nové Strašecí, **Keltské železářství** - ve spolupráci s Oblastním muzeem v Lounech – Mgr. L. Čtvrtníčková)
- Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, **Mrtví jdou za sluncem**, spoluautorská výstava s L. Smejtkem, P. Juřinou a J. Víznerem

6.1.5 Doprovodné a archeologické akce pro školy a veřejnost

- 26. 4. 2019 **Cesta do pravěku** k výstavě Rakovnicko lovců a sběračů ve Vlastivědném muzeu Jesenice (270 dětí)
- 14. 5. 2018 **Muzeum na dvoře** v Muzeu T. G. M. Rakovník (75 dětí), stanoviště s řazením předmětů podle stáří
- 17. 5. 2018 **Den s Kelty – Jak se tavilo železo** v Muzeu Nové Strašecí (450 lidí)
- 18. 5. 2019 Muzejní noc **Výpravy za Vikingy** (80 lidí)
- 29. 7. a 5. 8. 2019 Léto rakovnických dětí při DDM **Archeologické hádanky** (65 dětí)
- 26. 8. – 30. 8. 2019 Příměstský tábor **Napříč staletími** u příležitosti 100. výročí založení Archeologického ústavu v Praze (25 dětí)

Celkem 965 dětí a dospělých

6.1.6 Výukové archeologické programy pro školy

- v rámci výuky dějepisu kurátorská prohlídka k expozici **Archeologie pravěku a**

středověku Rakovníka (9 skupin - 222 dětí)

- v rámci výuky dějepisu kurátorská prohlídka k expozici **Bitva u Rakovníka 1620** (1 skupina - 13 dětí)

- v rámci výuky dějepisu k výstavě **Výpravy za Vikingy** (7 skupin – 132 dětí)

- v rámci výuky dějepisu k výstavě **Památky osiřelé** (1 skupina – 18 studentů)

- v rámci výuky dějepisu besedy a komentované prohlídky k výstavám **Židovské příběhy jednoho století, Fenomén Merkur a 1989. Nezapomínáme. Připomínáme** (23 skupin – 548 dětí)

- v rámci výuky dějepisu naučná vycházka **Za historií města Rakovníka** (5 skupin - 125 dětí)

- v rámci výuky výtvarné výchovy na GZWR **Městské opevnění** (2 skupiny - 29 studentů)

- v rámci výuky dějepisu **Pravěk a Keltové na Novostrašecku** v Muzeu Nové Strašecí (10 skupin, 236 dětí)

Celkem 1343 dětí a studentů

6.2 Přírodovědné oddělení

V roce 2019 přírodovědné oddělení podílelo na přípravě výstavních projektů, přednášek, vzdělávacích aktivit pro mládež a na výzkumných projektech monitoringu terénu v regionu. Po celý rok poskytovalo poradenství v oblasti ornitologie, ochrany ptáků, zimního Přírodovědné oddělení se aktivně podílelo také na pořádání kulturních a výstavních akcích celé organizace (Muzejní noc, Muzeum na dvoře, velikonoční a vánoční prodejní výstava v Lánech, Adventní svícení, Betlémské světlo, Soutěž o nejlepší vánočku a další). K nejvýznamnějším pak patřilo zajištění tradičního Turistického pochodu Barrande a trilobit. V roce 2019 opět došlo k dalšímu doplnění nových dermoplastických preparátů do expozice přírody.

6.2.1 Sbírkotvorná činnost

V roce 2019 bylo do přírodovědné sbírky získáno 246 kusů sbírkových předmětů zapsaných pod 50 přírůstkových čísel. Zároveň byly obohaceny paleontologické a geologické sbírky celkem o 42 předmětů. Pokračovalo také průběžné doplňování systematické entomologické sbírky skupiny Coleoptera o 142 nových druhů. V roce 2019 byla také provedena inventura u 271 sbírkových předmětů.

6.2.2 Přednášky a komentované prohlídky

V roce 2018 uskutečnilo přírodovědné oddělení tyto přednášky a komentované prohlídky především pro studenty základních a středních škol. Zajišťoval Radek Remar.

- Sovy České republiky (základní školy)
- Hadi – krmení v chovu a potrava v přírodě (střední školy)
- Naše ryby v akváriích a živočichové okolo vody (základní školy)
- Příroda Rakovnícka, Za stromy rakovnického parku (základní školy)
- Zajímavosti ze života ptáků Rakovnícka a Křivoklátska (přednášky pro veřejnost)
- Komentované prohlídky v Památníku Joachima Barranda

6.2.3 Výstavy

V roce 2010 se přírodovědné oddělení podílelo na realizaci vypůjčené výstavy Po stopách Brouka Pytlíka

6.2.4 Projekty a akce

V roce 2019 se přírodovědné oddělení podílelo na následujících projektech a akcích:

- Mezinárodní sčítání vodních ptáků – dva úseky sčítání: Berounka (Skryje-Roztoky), Rakovnický potok (Rakovník město)
- Monitoring sluky lesní v CHKO Křivoklátsko ve spolupráci s CHKO Křivoklátsko
- Akce Buteo – spolupráce na celostátním sčítání kání lesních pro Muzeum Tachov
- Jednotný program sčítání ptáků
- Inventarizace MZCHÚ – plazi PR Na Babě, odhady početnosti populací a odhad vitality a perspektivy populací zjištěných druhů plazů, ve spolupráci CHKO Křivoklátsko
- Inventarizace MZCHÚ – plazi PR Brdatka, odhady početnosti populací a odhad vitality a perspektivy populací zjištěných druhů obojživelníků, ve spolupráci s CHKO Křivoklátsko
- vyhledávání a značení doupných stromů
- kontrola, vyvěšování a čištění ptačích budek
- zápis zoologických pozorování do databází AVIF a NDOP
- monitoring ptačích druhů v PR Brdatka ve spolupráci s CHKO Křivoklátsko
- jarní transfer obojživelníků – zajištění bezpečnosti transferu, určování druhů a pohlaví obojživelníků, lokalita Javůrek, Novina, Karlov, ve spolupráci s CHKO Křivoklátsko
- Vítání ptačího zpěvu (Rakovník, Kladno) – ve spolupráci s ROS Fenix Rakovník a AVES Kladno
- spolupráce při vycházce odchyty a kroužkování ptáků s ROS Fénix Rakovník a kroužkovatelem S.Lepičem na Kněžických rybnících (okr.Louny).
- Vysoká brána 2019
- Muzejní noc

- Muzeum na dvoře
- Turistický pochod Barrande a trilobit
- velikonoční a vánoční prodejní výstava Lány
- Adventní svícení
- Betlémské světlo
- Soutěž o nejlepší vánočku
- instalace a deinstalace výstav na všech pobočkách
- Lány – Den s TGM

6.2.5 Spolupráce s institucemi

V roce 2019 spolupracovalo přírodovědné oddělení s těmito institucemi - CHKO

Křivoklátsko, AOPK ČR, ČSO, AVES Kladno, LČR, KČT Rakovník, ROS Fénix Rakovník, obec Skryje, Muzeum Tachov, FŽP ČSU Praha

Tradiční spolupráce probíhala také s Odběrovým místem AVES - Záchrannou stanicí AVES Kladno. Šlo především o odběr zraněných živočichů, mláďat a dalších živočichů vyžadujících pomoc. Po prvotním zhodnocení stavu, první pomoci a konzultaci jsou živočichové transportováni k dalšímu ošetření přímo na Stanici, nebo po vyléčení u nás jsou vypuštěni do volné přírody. Vždy se tak děje ve spolupráci se zaměstnanci Záchranné stanice. Za rok 2019 byla poskytnuta pomoc několika desítkám živočichů.

6.2.6 Poradenství

Po celý rok 2019 poskytovalo přírodovědné oddělení také poradenství v oblasti ochrany přírody, herpetologie, ornitologie, ochrany ptáků, zimního příkrmování, určování druhů ptáků, instalace hnízdních budek atd.

6.3 Oddělení historie a společenských věd

Oddělení historie a společenských věd po celý rok soustředilo především na péči o sbírkový materiál, dozorovalo sbírkotvornou činnost celé instituce a dohlíželo na inventarizaci na všech pracovištích včetně poboček. Po celý rok se podílelo na přípravě kulturních akcí a výstav.

Oddělení historie a společenských věd po celý rok 2019 připravovalo přednáškovou a publikační činnost a aktivně se podílelo na pořádání komentovaných prohlídek v rámci probíhajících výstav.

6.3.1 Sbírkotvorná činnost

V přírůstkové knize (chronologická evidence) Rakovník zapsáno za rok 2019 (k 31. 12. 2019) celkem **175** přírůstkových čísel (včetně archeologie a přírodních věd), z toho **122** přírůstkových čísel z oboru národopis a historie, tyto sbírky zapsány zároveň ve II. stupni evidence (systematická evidence)

Katalogizace historické a národopisné sbírky (průběžně podle tematických celků):

Historická sbírka – H 7686 (poslední inventární číslo)

Národopisná sbírka – N 6883 (poslední inventární číslo)

Průběžná kontrola zápisů v kartách (II. stupeň evidence) a průběžná kontrola zápisů v Bachu (I. a II. stupeň evidence)

CES – průběžné doplňování do přírůstkové knihy (I. stupeň evidence),

katalogizačních karet (II. stupeň evidence) a do PC (aplikace Bach) fotodokumentace sbírkového fondu – průběžně; nově vytvořen seznam fotografovaných sbírek (národopis, historie) spolupráce s pobočkami v rámci evidence sbírkového fondu (průběžné schůzky, návštěvy depozitářů, spolupráce při inventarizaci)

6.3.2 Výstavy a expozice

Výstavy:

Výstava **Betlémy** – výstava ze sbírek Muzea T. G. M. Rakovník a soukromé sbírky Ing. Tomáše Kapsy, do 13. 1. 2019, Petrovcova výstavní síň (celkem 1047 návštěvníků)

Výstava **Vánoční stůl**, do 6. 1. 2019, Muzeum Nové Strašecí - výstava dokumentující tradiční vánoční i předvánoční jídelníček

Výstava **Vánoční nadělování v Samsonu**, do 4. 1. 2019, Galerie Samson-Café (spoluúčast)

Výstava **Žena její svět v době 1. republiky**, 8. 5. – 8. 9. 2019, výstavní sál Mansarda, výstava o mnoha aspektech prvorepublikového života – žena a domácnost, vzdělání, slavné ženy, doprovodný program pro školy a veřejnost; (celkem 1694 návštěvníků)

Výstava **Květuše Adámková – Barbie, od královny ze Sáby k Blance Matragi**, 27. 6. – 15. 9. 2019, Petrovcova výstavní síň, spolupráce na přípravě; (1338 návštěvníků)

Výstava **Vánoční pozdravy, pohlednice z 1. poloviny 20. století**, 21. 11. 2019 – 19. 1. 2020, Petrovcova výstavní síň, (doprovodný program pro školy a veřejnost)

Výstava **Vánoční nadělování v Samsonu**, 26. 11. 2019 – 3. 1. 2020, Galerie Samson – Café, autorská prodejní výstava (spoluúčast)

Výstava **Jak jsme slavili Vánoce**, 28. 11. 2019 – 5. 1. 2020, retrovýstava, pohled do 70.

Výstava **Vánoční příběh aneb co se dělo v Betlémě** (prezentace betlému z Oráčova)

Expozice:

- průběžná kontrola a doplňování expozic:
- Rakovník (RAKO, 19. století)
- Skryje (kuchyně našich babiček)
- Nové Strašecí - interaktivní expozice venkova – **vytvořeny nové programy:**
 - 1) Zpracování mléka a příprava mléčných výrobků ve venkovské domácnosti, vlastní výroba tvarohové pomazánky podle výběru
 - 2) Jednoduché textilní techniky, výroba tkanic a šňůrek z různého počtu pramenů, základy drhání

6.3.3 Přednášky a komentované prohlídky

- komentované prohlídky expozic pro školy
- komentované prohlídky výstav (v souvislosti s probíhajícími výstavami - Žena a její svět v době 1. republiky, Vánoční příběh,...)
- prezentace pro školy (průběžně podle dohody – Jak pracuje muzeum - pro 6. třídu, apod.)
- programy v národopisné expozici pro školy v Novém Strašecí:
 - jaro 2019 – „dílňičky“
 - prosinec 2019 – „dílňičky“ – (Vánoční příběh - co se dělo v Betlémě) + výroba ozdob
- spolupráce s médii (tisk, TV, rozhlas) - propagace akcí a výstav
- komentované prezentace pro veřejnost (viz nabídka programu), nově téma **Masopust**
- článek 120 let muzea v Rakovníku (věstník AMG)
- článek Novodobé archeologické výzkumy rakovnického muzea začaly před třiceti lety (s K. Blažkovou, Věstník muzejního spolu Rakovník)

6.4 Oddělení informací a knihoven

Knihovna Muzea T. G. M. Rakovník včetně poboček evidovala k 31.12.2019 celkem 16.483 knihovních jednotek. Roční přírůstek činil 106 knihovních jednotek.

7. Činnost poboček, kulturní akce, výstavy

Rok 2019 můžeme z hlediska uspořádaných kulturních akcí a výstav zhodnotit jako úspěšný. V roce 2019 navštívilo Muzeum T. G. M. Rakovník včetně všech objektů a poboček 80.367 návštěvníků.

7.1 Muzeum T. G. M. Rakovník

7.1.1 Výstavy

Mansarda – výstavní síň:

do 3. 2. 2019	Václav Zoubek – Jubilejní - KPZ
7. 2. - 17. 3. 2019	Fenomén MERKUR
21. 3. - 28. 4. 2019	Bavorští skláři. Tak blízko a přesto tak daleko.
8. 5. - 8. 9. 2019	Žena a její svět v době 1. republiky
12. 9. - 10. 11. 2019	Obrázky Ivy Hüttnerové
14. 11. - 31. 12. 2019	Rakovnická mansarda – výtvarníci regionu

Petrovcova výstavní síň:

Do 13. 1. 2019	Betlémy
17.1. - 3. 3. 2019	Roman Kárník - Obrazy
8. 3. - 19. 5. 2019	Výpravy za Vikingy
23. 5. - 23. 6. 2019	MŠ V Lukách Rakovník – Školka slaví narozeniny
27. 6. - 15. 9. 2019	Květuše Adámková – Barbie
20. 9. - 17. 11. 2019	Jaroslava Pechová – Rakovník tajuplný

21. 11. - 31. 12. 2019 Vánoční pozdravy – Pohlednice

Galerie Samson-Café:

8. 1. - 8. 3. 2019 Památky osiřelé
12. 3. - 3. 5. 2019 Po stopách brouka Pytlíka
7. 5. - 21. 6. 2019 Eva Pelcová – Já chci taky
25. 6. - 27. 9. 2019 Na chvíli šťastní – židovské příběhy jednoho století
1. 10. - 24. 11. 2019 Listopad 1989 na Rakovnicku ve fotografii
26. 11. - 3. 1. 2019 Vánoční nadělování v Samsonu

7.1.2 Kulturní akce

Přednášky, besedy, literární večery:

Přednáška – Jan Čáp Čibera – Tříletá rock'n'rollová pout' rakovnického zeměměřiče

Přednáška k výstavě Památky osiřelé

Přednáška – František Talíř – Pěší pout' do Santiaga de Compostela

Přednáška o Janu Rennerovi – Mgr. Jan Černý

Přednáška Lenka Šmídová – Filipojakubská noc a staročeské máje

Komentovaná prohlídka k výstavě Židi – Roman Hartl

Komentovaná prohlídka k výstavě Barbie – Květuše Adámková

Dny EHD zdarma vstup:

Beseda o Izraeli – Jakub Szántó

Přednáška o Zderazském hřbitově

Vycházka za židovskou historií města – Roman Hartl

Přednáška k opravě fasády a znaku ve štítu rakovnického muzea

Listopad 1989:

Beseda s Janem Urbanem k Listopadu 1989v Praze

1989. Nezapomínáme. Připomínáme – beseda s pamětníky Tylova divadla Rakovník 10

Beseda se zakladateli OF v Rakovníku

Přednášky – Jarní vzdělávací cyklus:

Mgr. Jan Mařík, PhD. – Hradiště Libice, ve světle archeologického výzkumu
Mgr. Jiří Krejčí – Hra na historické nástroje – jedna z cest úcty k tradici
Mgr. Jiří Košta – Militaria cizí provenience v raně středověkých Čechách
PhDr. Jiří Militký, Ph.D. – Počátky a starší fáze keltského mincovnictví v Čechách
Prof. PhDr. Jiří Klápště – Středověký Most – specifika výzkumů středověkých měst

Přednášky – Podzimní vzdělávací cyklus:

Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. – Václav IV.
Mgr. Petra Procházková – Palachův týden 1989 očima Petry Procházkové
Doc. Mgr. Karel Cudlín – Atmosféra Listopadu 1989 ve fotografii Karla Cudlína
PhDr. Milan Bárta, Ph.D. – Nevyjasněná přestřelka u Řevničova v r. 1952
PhDr. Jiří Suk, Ph.D., DSc. – Sametová revoluce pohledem z ulice – česká a slovenská veřejnost v listopadu a prosinci 1989

Koncerty:

Koncert kapely Šoury roury
Absolventský koncert ZUŠ Rakovník
Koncert kapely Cricket and Snail

Rakovnická nokturna

Koncert – Yvonne Sanchez trio
Koncert – Bezefšeho
Koncert – logARYTMY Jazz
Koncert – Zoliho smečka
Koncert – Šoury roury

Varhanní léto:

Koncert – doc. Markus rupprecht – Jesenice

Koncert – Mária Budáčová – Rakovník

Koncert – prof. Jan Hora – Křivoklát

Koncert – Marie Zahrádková - Rakovník

Koncert – Aleš Nosek a Martin Thuma – trubka - Petrovice

Koncert – Marie Pochopová a Miroslav Smrčka - trubka - Lužná

Koncert – Max Pollner – Rakovník

Festival duchovní hudby 2019

Duo Beautiful Strings – Monika Růžková a Hedvika Mousa Bacha

Komorní smíšený pěvecký sbor ROSA Roztoky u Prahy

Adventní koncert

Adventní koncert s **Kateřinou Englichovou** (harfa), **Jitkou Hosprovou** (viola),

Markétou Böhmovou (soprán) a **Vilémem Veverkou** (hoboj)

Ostatní akce:

Vysoká brána 2019

Pochod Barrande a trilobit

Muzeum na dvoře aneb pohled do zákulisí muzea

Muzejní noc

Vycházka na Dřevíč

Divadelní představení – Intimní příběhy z Ráje

Komponovaný pořad 30 let svobody

Soutěž o nejkrásnější a nejchutnější vánočku

Adventní svícení

Betlémské světlo

7.2 Muzeum T. G. Masaryka v Lánech

V roce 2019 lánská pobočka Muzea T. G. M. Rakovník připravila, nebo se spolupodílela na 14 akcích, kterých se účastnilo celkem 4231 návštěvníků. K těm nejvýznamnějším patřil Den s T. G. M., který se již tradičně setkal s velkým zájmem veřejnosti. Další návštěvnicky velmi úspěšnou akcí se stal čtvrtý ročník festivalu vína - Nevinné Lány 2019 (muzeum pořádá ve spolupráci se společností (Ne)vinné Lány). Návštěvnost dosáhla vyšších počtů než v předešlém roce 2018. Mezi další, návštěvníky oblíbené a navštěvované akce, patřila také již tradičně Velikonoční prodejní výstava a Adventní prodejní výstava.

Muzeum ve své výstavní síni prezentovalo celkem 5 krátkodobých výstav. Jednu (Retro Vánoce, pohled do 70. let 20. století) z vlastní autorské dílny Muzea T. G. M. Rakovník a čtyři další, které prezentovaly sbírky jiných institucí nebo soukromých sběratelů. Návštěvnicky nejpočetněji navštěvovaná výstava „Kdo má mozek, chrání ho“, pocházela z dílny Saského muzea červeného kříže v Beierfeldu. Na druhém místě návštěvnosti se umístila původní výstava Muzea T. G. M. Rakovník „Retro Vánoce, pohled do 70. let 20. století“. Třetí příčku obsadil fotograf Adam Simandel s výstavou fotografií „Hunting story“.

Nejpočetnější návštěvníckou skupinu tvoří v Muzeu T. G. Masaryka v Lánech školní skupiny, zejména druhý stupeň základních škol. Pro základní a střední školy jsou připraveny edukační programy s využitím pracovních listů, vztahující se k muzejní expozici, které jsou hojně využívány. Oblíbenou a hojně využívanou pomůckou se pro

návštěvníky stal audioprůvodce (čeština, němčina, angličtina) ve formě tabletu, stejně jako možnost stáhnout si do mobilního telefonu průvodcovskou aplikaci, která je dostupná z App Store nebo Google play - Muzeum TGM v Lánech.

Během celého roku 2019 se Muzeum T. G. Masaryka aktivně podílelo na budování svého sbírkového fondu včetně vedení evidence, inventární činnosti a digitalizace.

7.2.1 Výstavy

7. 3. - 5. 5. 2019	Tož budeme sedlat
9. 5. - 6. 6. 2019	Exotika s ČSA
7. 6. - 8. 9. 2019	Kdo má mozek, chrání ho
13. 9. - 17. 11. 2019	Hunting story
do 31. 12. 2019	Retro Vánoce

7.2.2 Kulturní akce

19. 1. 2019	Reprezentační ples obce Lány a Muzea T. G. Masaryka
9. 3. 2019	Den s T. G. M.
31. 3. 2019	Čtení pro celou rodinu
14. 4. 2019	Velikonoční prodejní výstava
27. 4. 2019	(Ne)vinné Lány
4. 9. 2019	Křest knihy Václava Lajtnera - Reviry dobrých srdců
14. 9. 2019	Masarykova vatra
28. 10. 2019	Simultánní šachová partie
2. 11. 2019	Setkání Pátečníků
9. 11. 2019	Vítání nových rodin v obci Lány
24. 11. 2019	Prodejní adventní výstava
29. a 30. 11. 2019	Řízená degustace vinařství Škrobák
8. 12. 2019	Mikulášská besídka - LS Lány
21. -23. 12. 2019	Betlémské světlo

7.3 Vlastivědné muzeum Jesenice

Vlastivědné muzeum Jesenice trvale disponuje jedním velkým výstavním sálem, kde se pořádají stěžejní výstavy a dvěma menšími sály, které se využívají pro výstavy menší, spíše regionálního charakteru.

V prostorách původní stálé expozice byla v letních měsících nainstalována dlouhodobá výstava Dřevo v životě našich předků. Na podzim se začalo s pracemi na nové expozici, která bude zaměřena na středověké tvrze a hrádky v okolí Jesenice. Nová expozice je financována z dotačního programu Ministerstva kultury. Zároveň bylo započato s modernizací oblíbené expozice selské jizby a řemesel. Nové zrekonstruované prostory budou představeny v dalším roce.

V roce 2019 mohli návštěvníci navštívit stálou expozici lékárny a přírody Jesenicka. Na lékárnu navazuje venkovní expozice bylinkové zahrady. Venkovní dvůr slouží návštěvníkům jako odpočinkové místo.

Především díky finanční podpoře města Jesenice se v roce 2019 podařilo uskutečnit několik přednášek s různými historickými tématy a nově také cestovatelsky zaměřené přednášky, které sklidily úspěch a přivedly do muzea novou skupinu návštěvníků. Některé byly pořádány ve spolupráci s Muzejním spolkem města Jesenice. Stěžejní kulturní akce si již vybudovaly svou tradici a jsou velmi oblíbené, jedná se například o akci Advent v muzeu.

Z lektorských programů je velmi oblíbené drátování s korálky, výroba bylinkového čaje a vánoční program s výrobou svíček a přáníček.

7.3.1 Výstavy:

Výstavní prostor v přízemí

Do 30. 4. 2019	Dějiny hygieny
2. 6. – 31. 12. 2019	Dřevo v životě našich předků

Velký výstavní sál

15. 3. – 9. 6. 2019	Rakovnicko, krajina lovců a sběračů
13. 6. – 8. 9. 2019	Český tarot aneb 101 let českého tarotu
27. 6. – 1. 9. 2019	Výstava fotografií „Od všeho něco“
11. 9. – 27. 10. 2019	Výstava Fotoklub Jesenice
6. 11. – 20. 12. 2019	60 let od založení muzea v Jesenici

Malý výstavní sál

27. 6. – 1. 9. 2019	Výstava fotografií „Od všeho něco“
---------------------	------------------------------------

7.3.2 Přednášky:

10. 4. 2019	Smírčí kříže v okolí Jesenice
17. 4. 2019	Monika Benešová – Pacifická hřebenovka
15. 5. 2019	Kounovské řady
25. 10. 2019	Cesta kolem světa na motorce Brambora
22. 11. 2019	Madagaskar

7.3.3 Kulturní akce:

26. 4. 2019	Cesta do pravěku
2. 6. 2019	Dřevo v životě našich předků - ukázky
8. 6. 2019	Muzejní noc
14. 9. 2019	Štrúdlové slavnosti
30. 11. 2019	Advent v muzeu
23. 12. 2019	Betlémské světlo

7.4 Muzeum Nové Strašecí

7.4.1 Výstavní činnost

Muzeum Nové Strašecí uspořádalo v roce 2019 devět výstav.

01. 01. – 06. 01. 2019	Vánoční stůl
10. 01. – 03. 02. 2019	Alan Kopáček – Dřevořezby
07. 02. – 17. 03. 2019	Fenomén Merkur
21. 03. – 12. 05. 2019	Kočárky našich maminek a babiček
16. 05. – 21. 06. 2019	Barbora Bestová – Obrazy
26. 06. – 01. 09. 2019	Ludmila Zusková – Žiju v první republice
05. 09. – 13. 10. 2019	Lenka Dřížhalová – Kresby
17. 10. – 30. 11. 2019	70 let modelářského klubu Rakovník
07. 12. – 31. 12. 2019	Vánoční příběh aneb Co se dělo v Betlémě

V rámci Dne s Kelty byla v muzeu nainstalována rovněž výstava s názvem: **Jak se tavilo železo**, která probíhala od **17. 05.** do **21. 06. 2019** v prostorách chodby muzea. Tato výstava byla zorganizována společně s Oblastním muzeem v Lounech.

Muzeum Nové Strašecí se při pořádání výstav a veškerých svých akcí snaží co nejvíce kooperovat s místními institucemi, organizacemi a spolky. Příkladem může být výstava k výročí 70 let Leteckomodelářského klubu Rakovník, nebo výstava Vánoční příběh aneb Co se dělo v Betlémě, kterou Muzeum Nové Strašecí připravilo ve spolupráci s místní Římskokatolickou farností v Novém Strašecí. Díky kontaktům

farnosti jsme si mohli zapůjčit od soukromé osoby rozsáhlý betlém, který dosud nebyl nikde prezentován. V rámci této výstavy jsme si zapůjčili od Pražského hradu také lánský betlém, který nechal v roce 1928 zhotovit T. G. Masaryk.

V roce 2019 jsme hojně spolupracovali převážně se soukromými umělci a sběrateli (např. výstava dřevořezeb, stavebnice Merkur, kočárků, obrazů, kreseb, dobového oblečení a módních doplňků).

7.4.2 Kulturní akce, přednášková činnost a doprovodné akce

Muzeum Nové Strašecí pravidelně nabízí v rámci své činnosti různé doprovodné akce: lektorské programy pro školy, komentované prohlídky, výtvarné dílny, workshopy, pořádá vernisáže, přednášky, besedy, autorská čtení, konference, vzpomínkové akce, soutěže, koncerty a další akce pro veřejnost.

Během roku 2019 Muzeum Nové Strašecí uspořádalo:

- 18. ledna 2019 - **Novostrašecký bál**, který byl zorganizován ve spolupráci s Římskokatolickou farností v Novém Strašecí;
- **8 komentovaných prohlídek**, které proběhly v rámci výstavy 70 let modelářského klubu Rakovník a Vánoční příběh aneb Co se dělo v Betlémě – těchto prohlídek se zúčastnilo 162 osob;
- **16 programů pro školy** v rámci expozice Keltové na Rakovnicku a v rámci výstav Fenomén Merkur, Kočárky našich maminek a babiček a Žiju v první republice. Programů se účastnilo 339 osob.

Mezi již tradiční akce Muzea Nové Strašecí patří:

- 17. dubna 2019 - **Soutěž o nejhezčího a nejchutnějšího velikonočního beránka**
Tuto akci muzeum pořádá již od roku 2011. Jedná se o soutěžní klání jednotlivců v pečení tradičního velikonočního beránka, které Muzeum Nové Strašecí pořádá vždy v období Velikonočních svátků. Samotná soutěž je

rozdělena do dvou kategorií – dětská skupina (do 18 let) a dospělí soutěžící včetně mladých adeptů oboru cukrář. Své upečené beránky přinášeli soutěžící do muzea, kde následně zasedla pětičlenná porota ve složení: Mgr. Karel Filip – starosta Města Nové Strašecí, Mgr. Petr Chochola – ředitel Základní školy J. A. Komenského v Novém Strašecí, paní Lenka Pelcová – vedoucí odboru kultury a sportu Města Nové Strašecí, paní Eva Burešová – manželka místostarosty Města Nové Strašecí a paní Alena Kirpalová – profesionální cukrářka a nositelka mnoha prestižních ocenění z tuzemských i zahraničních soutěží. Porota prostřednictvím anonymního bodování vyhodnotila vzhled a chuť soutěžních beránků.

Během hodnocení poroty si návštěvníci mohli zpříjemnit čekání na verdikt zdobením velikonočních perníčků, výrobou velikonočního zápichu či poslechem tónů, které se linuly z harmoniky pana Václava Chaloupky.

Výherci soutěže - první až třetí místo v obou kategoriích - získali diplom a hodnotnou odměnu při slavnostním vyhlášení vítězů v závěru akce.

V roce 2019 se této akce zúčastnilo 43 osob.

V dětské kategorii se se nám sešlo šest soutěžních velikonočních beránků, z nichž se porotě nejvíce líbili a cenu za nejhezčího beránka získali:

1. místo – **Tereza Ešnerová ze Stochova**, 2. místo – **Michael Ešner ze Stochova**
3. místo – **Daniel Hoch z Nového Strašecí**

A nejchutnějšího beránka v dětské kategorii dle poroty měli:

1. místo – **Tereza Ešnerová ze Stochova**, 2. místo – **Tomáš Novotný z Nového Strašecí**, 3. místo – **Michael Ešner ze Stochova**

V kategorii dospělí a mladí adepti v oboru cukrář jsme do soutěže přijali deset soutěžních beránků, z nichž se nejvíc líbili a cenu za nejhezčího beránka získali:

1. místo – **Michaela Danielová z Integrované střední školy v Jesenici**, 2. místo – **kolektiv studentů 1. ročníku Integrované střední školy v Jesenici**, 3. místo – **Zuzana Veselková z Integrované střední školy v Jesenici**

V dospělé kategorii dle poroty nejchutnějšího beránka měli:

1. místo – **Věra Ledvinková z Nového Strašecí**, 2. místo – **Hana Brinkeová, Nové Strašecí**, 3. místo – **kolektiv seniorů z Alma Mater v Novém Strašecí**

- 17. května 2019 - **Den s Kelty**

Oslavy 76. výročí od nálezu opukové hlavy letos probíhaly několik dní: 11. 5., 16. 5. a 17. 5. 2019. Tento rok byla akce tematicky zaměřena na výrobu železa z rudy. Dne 11. 5. se stavěla replika pece odkryté archeologickým výzkumem ve Mšeci. Následně 16. 5. proběhl výpal pece, oprava popukaných stěn a druhé vypálení. Zároveň s tím se pražila železná ruda na vedlejším ohništi. První vsádka byla učiněna 17. 5. ráno ve 4.30 hodin.

Dopolední program byl tradičně věnován školním skupinám, které se v expozici Keltové na Rakovnicku a před kostelem seznámily s keltskými řemesly, které si mohly vyzkoušet. Dále byla každému účastníkovi přidělena hrací karta s úkoly, které bylo nutné splnit: 1 - barvení obličeje pomocí barev, které si návštěvníci připravovali drcením rudky a smícháním se sádlem, 2 – hádej, co jíš (rozpoznání sušených plodů), 3 – za pomoci archeologa rozpoznat mince, které náležejí do keltského období, 4 – zasáhnout oštěpem kance, 5 – hodit kroužkem na cíl, 6 – přetáhnout spoluhráče pomocí lana, 7 – galský souboj (vytlačit spoluhráče z vymezeného kruhu), 8 – zatloukání hřebíků, 9 – poznat železnou rudu, dřevěné uhlí a seznámit se s procesem tavby, 10 – rozluštit druidovu hádanku. Za odměnu, pokud vše splnili (splnili všichni) zúčastnění získali repliku ražené keltské mince z 2. stol. př. n. l.

Odpoledne proběhlo se skupinou LatenArt, která předváděla život Keltů a řemesla, která si návštěvníci mohli vyzkoušet, a dále v muzeu, kde probíhaly komentované prohlídky muzea a výstava „Jak se tavilo železo“. Každý návštěvník si mohl vyzkoušet stejné dovednosti, jako v dopoledních hodinách. Skupina Cernunnos předváděla a komentovala postup tavby železné rudy. V 18.00 hodin proběhlo otevření pece, vyjmutí železné houby a zhodnocení experimentu. Den s Kelty byl oficiálně ukončen v 19.00 hodin.

Tato doprovodná akce se již stala tradičním každoročním připomenutím širšího evropského historického významu novostrašeckého regionu v mladší

době železné, který si i díky dalším významným keltským lokalitám, objeveným řadou vynikajících předních archeologů, zaslouží pozornost nejen místních občanů, ale i celé české kulturní veřejnosti. Letošní rozdělení na dopolední část pro školy a odpolední pro širokou veřejnost tak naplnilo potřebu prezentace místním nejmladším generacím i všem zájemcům o keltskou problematiku.

- **8. prosince 2019 od 17.00 hodin - Adventní koncert**

Adventní koncerty pořádá muzeum každoročně již od roku 2005. Koncerty jsou s ohledem na neopakovatelnou atmosféru situovány do příhodných prostor kostela Narození Panny Marie v Novém Strašecí, který se nachází přímo naproti muzeu.

V roce 2019 v kostele účinkovalo **Trio Cum amore** ve složení Kateřina Štolová (zpěv), Martina Podaná (varhany), Miroslav Sochr (zpěv) a jejich host Miloslav Wainer (housle). Koncertem prováděla Miloslava Kernerová a v průběhu večera zazněly skladby výhradně českých autorů (Dvořák, Smetana, Janáček, Martinů, atd.). Koncert trval přibližně 60 minut a poslechnout si ho přišlo **52 zájemců**.

Zaměstnanci Muzea Nové Strašecí rovněž připravili tři přednášky pro veřejnost mimo budovu muzea (např. domovy důchodců, kulturní centrum, atd.) pro téměř 100 osob.

7.4.3 Spolková činnost

V rámci muzea působí také **Klub cesty za poznáním**, který zahájil svou činnost v září roku 2016. Jedná se o dobrovolné sdružení občanů, jehož hlavním cílem je pořádání přednášek, besed, vycházek a výletů.

Základní myšlenkou klubu je, aby nabízel nové cesty za poznáním, nový pohled na svět, ale také příjemnou přátelskou atmosféru, a stal se tak prostorem pro kamarádství, přátelství, společné zážitky, výměnu a sdílení názorů. Pro občany je to další varianta, jak aktivně trávit volný čas a současně rozvíjet svůj osobní rozhled.

Členové klubu se schází 1x měsíčně, zpravidla v úterý, po dobu školního roku od září do června ve výstavním sále muzea, kde se konají přednášky a besedy. Přednáškový program je tematicky rozdělen na podzimní a jarní cyklus.

Pro jarní cyklus Klubu cesty za poznáním jsme vybrali téma Muslimský svět bez příkras.

V rámci jarního cyklu se uskutečnilo šest přednášek:

- 15. ledna 2019 – **Írán – usměvavý nepřítel? – 65 osob**
lektor: Ing. Břetislav Tureček
- 19. února 2019 - **Skutečné pozadí války v Sýrii – 64 osob**
lektor: PhDr. Jaromír Marek
- 19. března 2019 - **Současný islám – trendy, tendence a dynamika – 61 osob**
lektor: Bronislav Ostřanský, Orientální ústav AV ČR
- 23. dubna 2019 - **Blízký východ ve 20. a 21. století od nacionalismu k fundamentalismu?** (proměny regionu v posledních 100 letech, důvody některých jevů) – **45 osob**
lektor: Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D., ředitel Orientálního ústavu
- 21. května 2019 - **Pohled za oponu arabské společnosti – 45 osob**
lektor: Hassan Ezzeddine, český novinář a překladatel libanonského původu
- 18. června 2019 - **Židovsko – arabský konflikt – 61 osob**
lektor: Ing. Břetislav Tureček, Metropolitní univerzita Praha

V průběhu jarního cyklu proběhly také dvě vycházky a jeden zájezd:

- 30. března 2019 **vycházka na Vyšehrad** (národní kulturní památka) - Cihelná brána, Kasematy, Gorlice, kostel Stětí sv. Jana Křtitele
průvodkyně: PhDr. Jiřina Chrastilová
- 18. května 2019 **vycházka na Vyšehradský hřbitov – Slavín** (národní kulturní památka), prohlídka expozice **Podskalské celnice na Výtoni**
průvodkyně: PhDr. Jiřina Chrastilová
- 22. června 2019 celodenní poznávací autobusový výlet **Zamyšlené jižní Čechy** - prohlídka zámku Blatná (reprezentační sídlo rodu Hildprandtů) se zámeckým

parkem, prohlídka zámku Lnáře (bývalé reprezentační sídlo vlády, dnes soukromé), návštěva parku.

Podzimní cyklus Klubu cesty za poznáním s názvem Židé, židovské dějiny a kultura byl připraven ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze.

- 17. září 2019 - **Starověké dějiny Židů (biblické dějiny), vznik a původ izraelského národa – 47 osob**
Lektor: Mgr. Martina Kutková, Židovské muzeum Praha
- 15. října 2019 - **Středověk – život židovských obyvatel v Evropě (Čechách) – 62 osob**
Lektor: Mgr. Zuzana Pavlovská, Židovské muzeum Praha
- 12. listopadu 2019 - **19. století – Soužití většinové společnosti a Židů – 51 osob**
Lektor: Mgr. Martina Kutková, Židovské muzeum Praha
- 10. prosince 2019 - **20. století – století válek v Evropě, vyvrcholení ideové a lidské nesnášenlivosti v podobě antisemitismu a holocaustu – 53 osob**
Lektor: Mgr. Zuzana Pavlovská, Židovské muzeum Praha

V podzimním cyklu byly zrealizovány dvě exkurze a jeden výlet:

- 5. října 2019 - vycházka na **Slovanský ostrov – Žofín a Střelecký ostrov v Praze**.
Průvodkyně: PhDr. Eva Havlovcová
- 19. října 2019 - **návštěva Rabasovy galerie v Rakovníku** na téma: **Cesta za uměním, co nám vyprávějí obrazy, jaký je úkol galerie**
Lektor Mgr. Dalibor Blažek
- 23. listopadu 2019 - **adventní výlet na zámek Radim** ve Středočeském kraji

7.4.5 Sbírkotvorná a badatelská činnost

V roce 2019 Muzeum Nové Strašecí plnilo také svou sbírkotvornou a badatelskou funkci. Do **sbírkového fondu** jsme v roce 2019 přijali **253 přírůstků** – převážně darů, čímž jsme obohatili náš sbírkový fond na 5.387 předmětů. Do knihovního fondu jsme v roce 2019 přijali **18 přírůstků** – knihovna tak nyní čítá 7.461 svazků knih.

V rámci spolupráci s ostatními muzei jsme **Sládečkovu vlastivědnému muzeu v Kladně** zapůjčili 3 kusy sbírkových předmětů za účelem výstavní prezentace a **Obci Tuchlovice** 10 kusů předmětů se židovskou tematikou pro účely výstavy 10 hvězd pro Tuchlovice. Zároveň jsme **KC v Novém Strašecí** zapůjčili 36 kusů fotografií a pohlednic za účelem zhotovení fotokopie z důvodu výtisku kalendáře starých fotografií města Nové Strašecí. Soukromé osobě (keramik **Petr Volf, Nové Strašecí**) jsme rovněž zapůjčili 1 kachel pro zhotovení repliky. Ve dnech 2. 9. až 30. 9. 2019 proběhla inventarizace sbírkového fondu v počtu **3.263** přírůstkových čísel, což činí cca 61% z celkového počtu sbírkových předmětů. Za rok 2019 jsme poskytli materiál ke studiu **8 badatelům** různého věku, vzdělání a zaměstnání.

7.4.6 Doplnková činnost

V rámci doplňkové činnosti poskytujeme návštěvníkům prodej pohlednic, publikací a různých upomínkových předmětů.

V roce 2017 jsme zrenovovali zázemí pro návštěvníky, jehož součástí je rovněž menší **kavárna**. V roce 2018 jsme zažádali o vydání závazného stanoviska Krajskou hygienickou stanicí Středočeského kraje, která nám po splnění zadaných požadavků vydala kladné stanovisko až v červnu roku 2019. Od července 2019 je tedy návštěvníkům a zákazníkům nabízen omezený sortiment většinou balených potravin, balených nápojů, káva a čaj. Pro potřeby provozování kavárny jsme vypracovali provozní, hygienický a sanitační řád, povinnosti zaměstnanců a analýzu nebezpečí při uvádění potravin a pokrmů na trh.

7.5 Putovní výstavy

Výstava Alice G. Masaryková a Český červený kříž

Březen – duben 2019 Oblastní spolek ČSČK Písek

Výstava Neuvěřitelný svět prvních zemědělců

6. 9. – konec listopadu 2016 Oblastní muzeum Louny

pol. dubna – pol. října 2017 Středočeské muzeum Roztoky u Prahy
konec října - konec roku 2017 Regionální muzeum Jílové u Prahy
22. březen – červen 2018 Oblastní muzeum Praha-východ Brandýs n. L.
červen – září 2018 Muzeum Českého krasu v Berouně
4. duben – 30. červen 2019 Regionální muzeum K. A. Polánka Žatec
17. září – 31. prosinec 2019 Muzeum města Ústí n. L.

8. Edukační činnost

V roce 2019 se Muzeum T. G. M. Rakovník zaměřovalo na edukační činnost především v rámci pořádání akcí a programů pro školní mládež, ale velká pozornost byla věnována i seniorům. Po celý rok připravovali pracovníci muzea doprovodné programy k probíhajícím výstavám i komentované prohlídky.

8.1 Edukační činnost – školy a mládež

Ačkoliv Muzeum T. G. M. Rakovník nedisponuje lektorským oddělením, daří se mu každoročně připravit kvalitní nabídku lektorských programů určených především pro školní mládež. Lektorské programy se týkají především expozic a výstav, kde si jejich průběh většinou garantují odborní pracovníci ve spolupráci s průvodci.

Lektorské programy v roce 2019:

BETLÉMY - PETROVCOVA VÝSTAVNÍ SÍŇ

15. 11. 2018 - 13. 1. 2019

Celkem 88 dětí a 17 učitelů

Výtvarná dílna: vystřihování, vybarvování, sestavování a lepení betlémů

FENOMÉN MERKUR VE SPOLUPRÁCI S JIŘÍM MLÁDKEM - VÝSTAVNÍ SÍŇ MANSARDA

7. 2. - 17. 3. 2019

Celkem 181 dětí a 17 učitelů

Dílňa: skládání a montování stavebnice na čas, sestavování dle fantazie a přiložených předloh

BROUK PYTLÍK - GALERIE SAMSON

12. 3. - 3. 5. 2019

Celkem 34 dětí a 2 učitelé

Edukační program: čtení z knihy Ondřeje Sekory, přiblížení a seznámení s brouky formou hry, maska živé berušky

ŽENA V DOBĚ 1. REPUBLIKY - VÝSTAVNÍ SÍŇ MANSARDA

8. 5. - 8. 9. 2019

Celkem 40 dětí a 4 učitelé

Edukační program s dílnou: povídání a přiblížení doby a předmětů, kvíz, háčkování, drhání, vystřihování, pletení

JAK PRACUJE MUZEUM - STÁLÝ PROGRAM PRO ŠKOLY

Celoročně

Celkem 34 dětí a 3 učitelé

edukační program pro I. stupeň

VÁNOČNÍ POZDRAVY - PETROVCOVA VÝSTAVNÍ SÍŇ

21. 11. 2019 - 19. 1. 2020

Celkem 40 dětí a 6 učitelů

Edukační program s dílnou: přiblížení vzniku pohlednic, povídání o vánočním čase, výroba vánoční pohlednice dle vlastní fantazie

celkem 466 dětí a učitelů (5 výstav, 1 dlouhodobá expozice)

Edukační programy probíhaly i v dalších muzejních objektech. **Muzeum Nové Strašecí** připravilo lektorský program ke každé výstavě. V tomto objektu navíc

pracovníci připravují pro mládež velmi oblíbené dílničky. **Vlastivědné muzeum Jesenice** připravuje lektorské programy zaměřené především na své expozice, programy jsou spojeny vždy s výrobou nějakého předmětu (drátování, drhání). **Muzeum T. G. Masaryka v Lánech** nabízí pracovní listy pro různé věkové kategorie návštěvníků.

8.2 Edukační činnost - senioři

Tradičně velkou oblibu si získal vzdělávací cyklus s podtitulem „nejen pro generaci 3. věku“, který muzeum v Rakovníku uskutečnilo poprvé v roce 2013. Z tohoto důvodu se od roku 2014 již uskutečňují cykly dva – jarní a podzimní. Také v roce 2019 byly oba cykly naplněny maximálně. Součástí cyklu byly přednášky renomovaných odborníků především z oblasti společenských věd. Pro cyklus se podařilo opět získat finanční podporu Ing. Jiřího Perglera, ředitele Českých lupkových závodů.

Velice úspěšným se stal také přednáškový cyklus určený především pro seniory s názvem Klub cesty za poznáním. Od roku 2016 jej pořádá ve spolupráci s paní Věrou Hrubešovou Muzeum Nové Strašecí.

9. Spolupráce s jinými odbornými institucemi, spolky a médii

Muzeum T. G. M. Rakovník spolupracovalo v roce 2019 již tradičně na odborné úrovni především s Kolegiem muzeí Královských měst (v rámci AMG), Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, Archeologickým ústavem v.v.i. AV ČR, Masarykovým ústavem a Archivem AVČR, Archivem kanceláře prezidenta republiky, Západočeským muzeem v Plzni, Vojenským historickým ústavem a Masarykovým muzeem v Hodoníně. Výborná spolupráce trvala i na regionální úrovni a to se Státním okresním archivem v Rakovníku, Rabasovou galerií v Rakovníku, s Informačním centrem v Rakovníku, Gymnáziem Zikmunda Wintra a CHKO Křivoklátsko.

Oboustranná pozitivní spolupráce probíhala především s Muzejním spolkem Král. města Rakovníka, Zapsaným spolkem pro podporování Muzea T. G. Masaryka v Lánech, Masarykovou společností, Sborem dobrovolných hasičů v Lánech, Klubem historie Červeného kříže, Klubem vojenské historie Doksy u Kladna, Sborem rakovnických ostrostřelců, Československou obcí legionářskou, Asociací nositelů legionářských tradic, Klubem českých turistů, Českou obcí sokolskou, Oblastním spolkem Českého červeného kříže v Rakovníku a Muzejním spolkem Jesenice.

Při prezentaci muzea jsme spolupracovali především s regionálními deníky (Rakovnický deník) a týdeníky (Raport) a s celostátním tiskem, především pak s Českou televizí, Televizí Seznam, Českým rozhlasem a Rádiem Region. Zároveň jsme

pokračovali v modernizaci našich webových stránek a prezentaci muzejních akcí na facebooku, Instagramu, Twitteru a na turistických servrech jako je např. Rozhraní Kudy z nudy, server Pro muzeum, Na špacíru a s dalšími médii. Úspěšná spolupráce se uskutečnila i s internetovým rozhraním Slevomat.

10. Zahraniční spolupráce

V roce 2019 Muzeum T. G. M. Rakovník a jeho pobočky spolupracovali s různými zahraničními odbornými institucemi.

K nejvýraznějším patřila spolupráce s Muzeem Saského červeného kříže v Beierfeldu, které prezentovalo svou výstavu s názvem – Kdo má mozek, chrání jej v Muzeu T. G. Masaryka v Lánech

11. Zapojení do dotačních programů

11.1. Dotace z národních zdrojů

V roce 2019 získalo Muzeum T. G. M. Rakovník, p.o. několik dotací z dotačních programů Ministerstva kultury ČR. Jednalo se o finanční podporu z dotačního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón na rekonstrukci fasády muzea v Rakovníku částkou 192 000,- Kč, spoluúčást Středočeského kraje byla 271 001,20 Kč.

V roce 2019 naše instituce získala také dotaci od Ministerstva kultury na vybudování nové expozice ve Vlastivědném muzeu Jesenice v částce 350 000,- Kč, spoluúčást Středočeského kraje činila 184 220,- Kč.

11.2. Dotace a finanční podpora měst a obcí

Kulturní akce a další projekty muzea mohly v roce 2019 vzniknout také díky významné podpoře měst a obcí, ve kterých působí muzejní objekty. Podpora jednotlivých měst a obcí byla následující:

Město Jesenice – 50 000,- Kč; obec Skryje – 1 000,- Kč, město Rakovník 147 000,- Kč,

Město Nové Strašecí – 25 800,- Kč

12. Zpráva o hospodaření za rok 2019

1) Základní údaje o organizaci

Název: Muzeum T. G. M. Rakovník, p. o.

Sídlo: Vysoká 95, 269 01 Rakovník

IČ: 00360155

Číslo organizace (dle SK): 618

Doplňková činnost organizace provozovaná v příslušném kalendářním roce:

- Výroba a prodej upomínkových předmětů.
- Zprostředkovatelská činnost v oblasti kultury, obchodu a služeb.
- Pořádání charitativních akcí
- Provádění nákupu a prodeje zboží za účelem restauračního a kavárenského provozu

2) Personální údaje k zajištění činnosti PO k 31.12.2019

a) Fyzický počet zaměstnanců organizace celkem: 28

Z toho:

- kmenových zaměstnanců: 28

- externích zaměstnanců: 0

b) Přepočtený počet **kmenových** zaměstnanců: 26

c) Průměrná měsíční mzda předchozího roku: 25 564,-

d) Průměrná měsíční mzda příslušného roku: 26 473,-

3) Hospodaření příspěvkové organizace za rok 2019

a) Komentář k výsledku hospodaření k 31.12. 2019

Hospodářský výsledek se nám za rok 2019 podařilo vykázat velice kladný a to hlavně díky získání několika příspěvků a dotací. Také se stále snažíme vyhledávat nejvýhodnější dodavatele služeb a co nejvíce snižovat náklady.

b) Komentář k dodržení schválených závazných ukazatelů za rok 2019

Závazný ukazatel příspěvku na provoz, který plníme na 100%, se nám výrazně zvýšil a to hlavně díky získaným dotacím na neinvestiční akce a rozvojové projekty. Mzdový ukazatel se nám také podařil plnit na necelých 100% a stejně tak ukazatel odpisů, který splňujeme na 100% podle plánu.

c) Komentář k hospodaření příspěvkové organizace k 31.12.2019

Jak už jsme uváděli výše, dostali jsme v roce 2019 několik dotací a s tím se váže i mírný nárůst nákladů a výnosů. Náklady se zvýšily o cca 7%, věříme však, že tyto náklady jsou dobré k zajištění většímu počtu návštěvníků a tím také k růstu tržeb.

Asi nejvíce vzrostly náklady na opravy a udržování majetku. Tyto náklady souvisí s přijatými prostředky právě na opravy a udržování majetku, mezi tyto

opravy patří zejména:

- Oprava fasády Muzeum Rakovník 465 tis. Kč
- Oprava střechy sídla organizace v Rakovníku 542 tis. Kč
- Výměna střešních oken sídla organizace v Rakovníku 93 tis. Kč
- Obnova obvodového pláště Muzeum Nové Strašecí 213 tis. Kč
- Oprava střechy Bořivojova ul. Rakovník 341 tis. Kč
- Oprava elektroinstalace Bořivojova Rakovník 119 tis. Kč

V roce 2019 jsme nakoupili drobný majetek ve výši 537 tis. Kč, a to zejména vybavení zázemí pro návštěvníky, které se uskutečnilo v 1. polovině roku (různé věšáky, skříňky, úložné boxy, lavice, posezení atp..) a v druhé řadě zase některé prvky do nové Expozice v Muzeu v Jesenici, kterou jsme realizovali ve 2. polovině roku (jedná se hlavně o výstavní prvky, vitríny, exponátová točna, atp..). Mimo tyto akce jsme kupovali např. nový kávovar pro zákazníky na pobočku v Lánech, nebo tiskárny pro tisk vstupenek přes síť Ticket Live. Potřebný byl také nový projektor na různé akce, přednášky, atd...

Celkové výnosy vzrostly oproti roku 2018 o přibližně 6%. Nárůst zapříčinily hlavně získané dotace a rozvojové projekty jak od zřizovatele, tak od měst a obcí. Tržby za vlastní výrobky a služby jsou menší než v minulém období, kdy nám ale výrazně vzrostly hlavně kvůli akcím spojené s výročí republiky. I přes to se nám každým rokem tržby zvyšují a budeme se snažit, aby to tak bylo i nadále.

d) Komentář k pohledávkám

Naše organizace neeviduje žádnou neodbytnou nebo rizikovou pohledávku.

4) Výsledky kontrol

a) Vnější kontroly

V roce 2019 byla v naší organizaci provedená žádná vnější kontrola.

b) Vnitřní kontroly

V naší organizaci se aplikuje tzv. řídicí kontrola. Ředitelka organizace a pověření pracovníci provádějí průběžně kontrolu, ověřují věcnou správnost veškerých účetních dokladů. Ředitelkou organizace byla namátkově 4x ročně provedena kontrola pokladní hotovosti (31. 3., 30. 6., 30. 9., 31. 12.). Stav veškerého majetku je pravidelně ověřován inventarizacemi, které jsou prováděny na základě příkazu ředitele a o jejich průběhu jsou pořizovány zápisy obsahující i návrhy na opatření. Kontrola evidence movitého majetku se týkala porovnání skutečného stavu majetku a jeho uložení s inventárními seznamy. Byla provedena kontrola stavu a pohybu obchodního zboží a materiálu.

13. Obrazová příloha:

Den s T.G.M. v Lánech

Výstava Rakovnicko krajina lovců a sběračů v jesenickém muzeu

Jarní dílničky v Muzeu Nové Strašecí

Soutěž o nejlepšího velikonočního beránka v Novém Strašecí

Vernisáž výstavy Výpravy za Vikingy v rakovnickém muzeu

Vysoká brána 2019

Den s Kelty

Nokturno Yvonne Sanchez a hosté

Dny židovských památek v Galerii Samson Café

Príměstský tábor v muzeu

Masarykova vatra

30 let svobody, komponovaný pořad na Husově náměstí v Rakovníku

Festival duchovní hudby v kostele sv. Bartoloměje v Rakovníku